

عنوان مقاله:

گزارشی از وضعیت متون درسی و کمک درسی رشته فلسفه و کلام، ادیان و عرفان در دانشگاه های ایران در ده سال گذشته

محل انتشار:

کنگره ملی علوم انسانی (سال: 1385)

تعداد صفحات اصل مقاله: 6

نویسنده:

حسین کلباسی اشتری - رئیس گروه فلسفه و کلام، ادیان و عرفان شورای بررسی متون و کتب علوم انسان

خلاصه مقاله:

به این همایش نباید صرفاً از سر یک ضرورت نگاه کرد . شاید درست تر آن است که بگوییم این همایش تذکر به یک معنایی بود یا یک نسبت و رابطه ای بود که میان ما و معارف انسانی در تاریخ وجود دارد . گفتند و درست هم گفتند که شرع محیط ادیان الهی بوده است و جایی که مخاطب ادیان الهی واقع می شود مقام انسان در یک نسبت ویژه ای و در یک آهنگ ویژه ای دیده می شود. امروز صحبت از این است که تاریخ 2500 یا 2600 ساله غرب در باب مقام انسان آن چیزی را که شرق به لحاظ سنتی داشته است درک نکرده و باید رجوع شود و آن مقام را دریابد . برای پر کردن خلأ ها و کاستی هایی که به خصوص در دوران اخیر احساس کردیم لاجرم می خواهیم عرض بکنم که مسئله انسان ها و مسئله علوم انسانی به موضوع یک ضرورت و یک بایسته ای که مثلاً در مسائل کشوری و مسائل ملی است ، نباید ختم شود . این یک خود آگاهی تاریخی است و این مطلب را التفات بفرمایند که التفات دارند همه استادان و سروران. بعضی از اهل عرفان بر این اعتقادند که انسان از ریشه انس است و این انس و این قرب در جوار الهی است و اگر به انسان توجه شده به این دلیل است که یک لطیفه و یک ثمره است . و همان طور که در قرآن کریم انسان صورت الهی است در روی زمین. این معنا را در شرق و در سنت ایرانی و اسلامی بسیار بسیار متفاوت از چیزی داریم که شاید در غرب با این تاریخ معاصر درک شده و فهم شده . در باب وظیفه ای که فرمودند از باب گزارش گروه فلسفه و کلام و ادیان و عرفان شورای بررسی متون من جمع بندی ای را انجام دادم که به اختصار و به طور فشرده و فهرست وار و در چند بند خدمت شما بزرگواران خواهم رساند . بند اول این است که تفاوت این حوزه با حوزه های دیگر از باب سنت و برخورداری تاریخ ما از سنت حکمی، عرفانی و فلسفی یک تفاوت قابل توجه است ، یعنی علوم انسانی در تمام شعباتش و در اکثر شعبات خود نوعاً موطن غیر اسلامی و غیر شرقی داشتند و به اصطلاح صورت وارداتی داشتند . فلسفه و کلام و عرفان از جمله حوزه هایی است که در سنت ما و در تاریخ ما ریشه دیر پایی دارد. سنت دیر پایی به لحاظ تفکر فلسفه ، کلامی، عرفانی در ما بوده است حالا ما اطلاعاتمان در حدی است که می دانیم و اطلاعاتی که به هر حال در این کتاب های تاریخی و در واقع تراجم و رجال نوشته اند، شاید بعضی از آن چیزی است که واقعاً در سنت ما وجود داشته هنوز هم چیز هایی هست که برای ما مکتوم و ناشناخته است.

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/100624>

